

Ngân hàng trước áp lực cân đối nguồn vốn khi tín dụng tăng nhanh

06:00 03/09/2026

Tín dụng tiếp tục được đẩy mạnh để đáp ứng nhu cầu vốn cho nền kinh tế, nhưng tốc độ tăng trưởng nhanh hơn huy động đang đặt hệ thống ngân hàng trước bài toán cân đối nguồn vốn. Trong bối cảnh đó, câu chuyện những tháng cuối năm không chỉ là lãi suất có tăng hay giảm, mà còn là khả năng các ngân hàng tìm kiếm nguồn vốn mới để vừa mở rộng tín dụng, vừa bảo đảm thanh khoản và kiểm soát chi phí.

Tính đến ngày 17/8/2026, dư nợ tín dụng toàn hệ thống đạt khoảng 20,294 triệu tỷ đồng, tăng 9,14% so với cuối năm 2025. Trong khi đó, huy động vốn đạt khoảng 18,950 triệu tỷ đồng, tăng 7,29%. Khoảng cách giữa tốc độ tăng tín dụng và huy động tiếp tục là một trong những vấn đề đáng chú ý của thị trường tiền tệ.

Diễn biến này cho thấy nhu cầu vốn của nền kinh tế đang tăng nhanh, trong khi khả năng thu hút nguồn tiền gửi chưa theo kịp. Khi tín dụng tiếp tục được thúc đẩy nhằm hỗ trợ mục tiêu tăng trưởng cao, áp lực đối với các ngân hàng sẽ không chỉ nằm ở việc cho vay bao nhiêu mà còn là lấy nguồn vốn từ đâu và với chi phí như thế nào.

Cuộc đua tìm nguồn vốn của các ngân hàng

Trong nhiều năm, tiền gửi dân cư và tổ chức kinh tế vẫn là nguồn vốn chủ yếu của hệ thống ngân hàng. Tuy nhiên, khi tín dụng tăng nhanh hơn huy động, các ngân hàng buộc phải chủ động hơn trong việc cân đối bảng cân đối tài sản.

Tín dụng tăng nhanh hơn huy động đang khiến bài toán cân đối nguồn vốn và kiểm soát chi phí vốn trở thành vấn đề đáng chú ý của hệ thống ngân hàng trong những tháng cuối năm 2026.

Thực tế, tiền gửi dân cư vẫn tiếp tục tăng. Đến cuối tháng 6/2026, tiền gửi của dân cư tại các tổ chức tín dụng đạt khoảng 11,07 triệu tỷ đồng, tăng 7,1% so với cuối năm trước. Tuy nhiên, tốc độ tăng nguồn vốn của toàn hệ thống vẫn chưa bắt kịp nhu cầu tín dụng.

Vì vậy, cạnh tranh huy động, đặc biệt tại các kỳ hạn trung và dài hạn, được dự báo vẫn là xu hướng đáng chú ý trong những tháng cuối năm. Theo số liệu về diễn biến lãi suất tháng 7/2026, mặt bằng lãi suất huy động VND ở nhiều kỳ hạn trung và dài hạn duy trì ở mức khá cao, trong khi lãi suất cho vay bình quân vẫn chịu yêu cầu hỗ trợ nền kinh tế.

Điều này đặt các ngân hàng vào một bài toán khó: nếu tăng mạnh lãi suất huy động để thu hút tiền gửi, chi phí vốn sẽ gia tăng. Nhưng nếu không tăng huy động trong khi tín dụng tiếp tục mở rộng nhanh, áp lực thanh khoản có thể xuất hiện.

Bên cạnh nguồn tiền gửi trong nước, một số ngân hàng cũng đang mở rộng tìm kiếm vốn từ thị trường quốc tế. Reuters cho biết các ngân hàng Việt Nam ngày càng quan tâm tới nguồn vốn ngoại khi nhu cầu tín dụng trong nước tăng nhanh hơn huy động, trong đó một số ngân hàng đã thực hiện hoặc xúc tiến các khoản vay hợp vốn từ bên ngoài.

Lãi suất khó giảm sâu dù thanh khoản được hỗ trợ

Một yếu tố tích cực là các biện pháp điều hành mới có thể giúp một số ngân hàng có thêm dư địa về thanh khoản và chỉ tiêu an toàn. Việc điều chỉnh tỷ lệ tiền gửi Kho bạc Nhà nước được tính vào mẫu số của chỉ tiêu LDR được đánh giá là tạo thêm không gian cho nhóm ngân hàng có lượng tiền gửi Kho bạc lớn.

Theo phân tích của SBBS, việc thay đổi cách ghi nhận tiền gửi Kho bạc Nhà nước có thể giúp một số ngân hàng lớn có thêm dư địa mở rộng tín dụng. Tuy nhiên, biện pháp này chủ yếu giúp nới lỏng ràng buộc về mặt quy định và không đồng nghĩa với việc tạo ra lượng tiền mới tương ứng cho toàn hệ thống. Khoảng cách giữa tăng trưởng tín dụng và nguồn vốn huy động vì thế vẫn là vấn đề cần tiếp tục theo dõi.

Đây cũng là lý do khiến triển vọng lãi suất cuối năm nhiều khả năng không đi theo một chiều. Thanh khoản ngắn hạn có thể được cải thiện nhờ các công cụ điều hành của Ngân hàng Nhà nước và những nguồn vốn bổ sung, nhưng áp lực về cơ cấu nguồn vốn vẫn còn.

Trên thị trường liên ngân hàng, lãi suất đã có những biến động đáng kể trong tháng 8, phản ánh nhu cầu vốn ngắn hạn thay đổi khá nhanh. Dữ liệu công bố cho thấy lãi suất qua đêm từng ở mức cao trong tháng trước khi hạ nhiệt vào cuối tháng 8.

Vì vậy, thay vì kỳ vọng một đợt giảm mạnh, kịch bản phù hợp hơn trong những tháng cuối năm có thể là mặt bằng lãi suất duy trì ổn định nhưng phân hóa rõ hơn giữa các ngân hàng và các kỳ hạn. Những tổ chức có nền tảng tiền gửi tốt, tỷ lệ CASA cao và khả năng tiếp cận nguồn vốn đa dạng sẽ có lợi thế lớn hơn trong việc kiểm soát chi phí vốn.

Ngược lại, các ngân hàng phụ thuộc nhiều vào huy động tiền gửi kỳ hạn dài hoặc phải cạnh tranh quyết liệt để thu hút vốn có thể chịu áp lực lớn hơn lên biên lợi nhuận.

Nhìn rộng hơn, khoảng cách giữa tín dụng và huy động đang cho thấy một vấn đề quan trọng của nền kinh tế: khi nhu cầu vốn tăng nhanh, hệ thống ngân hàng không thể mãi là kênh cung ứng vốn chủ đạo duy nhất. Việc phát triển thị trường trái phiếu, thị trường vốn và các nguồn tài chính dài hạn sẽ ngày càng cần thiết để giảm áp lực lên hệ thống ngân hàng.

Trong ngắn hạn, bài toán của các ngân hàng vẫn là cân bằng giữa yêu cầu mở rộng tín dụng với khả năng duy trì nguồn vốn ổn định. Và chính khả năng giải bài toán này sẽ là yếu tố quyết định liệu mặt bằng lãi suất cuối năm có thể tiếp

tục ổn định hay phải chịu thêm sức ép tăng lên.

Minh Thành (t/h)